

Valtuustoaloite lapsiystävällisen kunnan mallista / Maukonen Paula ym.

KVALT 29.03.2021 § 37

Simo Holopainen jätti Paula Maukosen ja 19 muun valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen lapsiystävällisen kunnan mallista.

Päätös

Merkittiin valtuustoaloite tiedoksi ja lähetettiin se edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

- - - - -

KH 12.04.2021 § 123

Valtuutettu Paula Maukosen ym. 29.3.2021 jättämä valtuustoaloite on liitteenä.

Valmistelija

Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi ja päättää pyytää kasvun ja oppimisen lautakunnalta lausunnon aloitteesta. Lausunto on toimitettava kaupunginhallitukselle 16.7.2021 mennessä.

Kaupunginjohtajan kokouksessa tehty ehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi ja päättää pyytää perhekeskuskoordinaattorilta ja kasvun ja oppimisen lautakunnalta erilliset lausunnot aloitteesta. Lausunnot on toimitettava kaupunginhallitukselle 16.7.2021 mennessä.

Päätös

Hyväksyttiin kaupunginjohtajan kokouksessa tehty ehdotus.

- - - - -

KASVOPPI 17.06.2021 § 55
439/00.04.02/2021

Perhekeskuskoordinaattori on lausunut valtuustoaloitteesta seuraavaa:

Simo Holopainen ja Paula Maukonen jättivät 19 muun valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen lapsiystävällisen kunnan mallista (KVALT 29.3.2021, 37 §). Kaupunginhallitus päätti pyytää (KH 12.4.2021 123 §) lausunnot aloitteesta kasvun ja oppimisen lautakunnalta ja perhekeskuskoordinaattorilta.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Äänekosken kaupunki hakee mukaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin vuoden 2021 haussa. Aloitteessa todetaan mallin mm. varmistavan kunnissa, että haavoittuvassa asemassa olevat lapset tunnistetaan ja he saavat tarvitsemansa tuen ja lapset saavat äänensä kuuluviin ja pääsevät vaikuttamaan itseään koskeviin asioihin.

Lapsiystävällinen kunta -malli on kunnille tarkoitettu työväline, joka prosessinomaisena työskentelynä pyrkii takaamaan kunnissa lasten osallisuuden sekä lapsia ja nuoria koskevaan tietoon perustuvan johtamisen toteutumisen. Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen myöntäminen edellyttää, että kunta on 1) keskittynyt kehittämistyössä kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin lapsiin ja kunnan suurimpiin lapsenoikeusongelmiin, 2) kunnan kehittämistyössä toteutuu lasten osallisuus. Kunta on varmistanut kaikin tavoin, että lasten osallisuus toteutuu työn tavoitteissa, toimenpiteissä ja arvioinnissa, 3) kehittämistyön tavoitteet ohjaavat koko kuntaa. Kunnassa on Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori ja -koordinaatiotyöryhmä, 4) kunta tavoittelee kehittämistyöllään pitkäkestoisia muutoksia, 5) kunta viestii kehittämistyöstään aktiivisesti kuntaorganisaation sisällä, kuntalaisille ja lapsille 6) kunnan kehittämistyö on edennyt Lapsiystävällinen kunta -mallin työvaiheiden ja niiden ohjeistusten mukaisesti, 7) kunta on saanut valmiiksi Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmassa asettamansa toimenpiteet ja päässyt valtaosaan tavoitteistaan ja 8) kunta sitoutuu jatkamaan Lapsiystävällinen kunta -työtä tunnustuksen myöntämisen jälkeen mallin pääperiaatteiden ja työvaiheiden mukaisesti.

Malliin hakeutuessaan kunta sitoutuu työskentelyprosessiin, joka koostuu viidestä eri osa-alueesta.

Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeminen.

Hakeminen edellyttää malliin tutustumista ja työskentelyvelvoitteen hyväksymistä. Kaupunginhallituksen tulee tehdä virallinen päätös malliin hakemisesta. Päätöksessään kaupunginhallitus nimeää alustavan Lapsiystävällinen kunta -koordinaattorin tai kunnan yhteyshenkilön sekä koordinaatiotyöryhmän. Koordinaatiotyöryhmässä tulee olla edustettuna kaikki kunnan eri toimialat ja muut keskeiset toimijat, luottamushenkilö tai -henkilöitä, kunnan viestintä sekä kolmas sektori. Lisäksi ryhmässä tulee olla lasten ja nuorten edustaja tai edustajia. Koordinaattori ja koordinaatiotyöryhmä ovat vastuussa työn etenemisestä kunnassa. Hakuaika päättyy 31.10.2021, valinnat ilmoitetaan joulukuussa 2021.

Lapsen oikeuksiin tutustuminen.

Toisessa vaiheessa koordinaatiotyöryhmä osallistuu UNICEFin alkukoulutukseen ja teemapaketteihin.

Nykytilan kartoitus.

Kunta tekee kartoituksen lapsiystävällisyytensä nykytilasta. Kartoitus sisältää lasten kokemustietoa (kyselyt, haastattelut ja kuulemismenetelmät eri ikäisiltä lapsilta), lapsenoikeusindikaattoritietoa (rakenne- ja prosessi-indikaattorit ja tulosindikaattorit kuudella eri osa-alueella) ja kunnassa olemassa olevaa tietoa lasten hyvinvoinnista. Kartoituksen toteuttamiseen osallistuu koko kunta.

Tavoitteet ja toimintasuunnitelma.

Kartoituksen pohjalta laaditaan toimintasuunnitelma, jossa määritellään Lapsiystävällinen kunta -työn tavoitteet ja toimenpiteet. UNICEF hyväksyy toimintasuunnitelman, minkä jälkeen kunta alkaa sitä toteuttaa.

Seuranta, arviointi ja tunnustus.

Kunta ja UNICEF seuraavat yhteisissä tapaamisissa kehittämistyön etenemistä. Arvioinnissa käydään läpi työn tulokset ja kun Lapsiystävällinen kunta -työn aloituksesta on kulunut kaksi tai neljä vuotta, UNICEF voi myöntää kunnalle Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen. Tunnustuksen saamisen jälkeen kunta jatkaa lapsiystävällisyyden kehittämistä mallin mukaisesti yhdessä UNICEFin kanssa.

Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen on Suomessa saanut 14 kuntaa. Kaikkiaan työskentelyssä on mukana 44 kuntaa. Keski-Suomesta Jyväskylä on saanut tunnustuksen vuosina 2018 ja 2021, Keuruu on aloittanut mallin mukaisen työn vuonna 2020. Lapsiystävällinen kunta -malli on perusteellinen työväline kunnalle lasten osallisuuden edistämiseen, lapsivaikutusten huomaamiseen ja huomioimiseen päätöksenteossa sekä tiedolla johtamiseen. Mallin mukainen työtapa on lähtökohtaisesti kannatettava mille tahansa kunnalle. Äänekosken kaupunkia ja sen eri toimialoja ja palveluiden kehittämistä mallin mukainen työ hyödyttäisi paljon.

Malliin mukaan lähtiessään Äänekosken kaupungin on kuitenkin huolellisesti varmistuttava kaupungin sitoutumisesta mallin mukaiseen työhön paitsi työntekijöiden ja virkamiesten mutta myös kaupungin johdon ja päättäjien osalta. Työn tulee olla yhteistä ja vastuun jakaantua eri toimialoille. Asiassa tulee myös muistaa, ettei työ lopu tunnustuksen saamiseen ja että tunnustus on aina määräaikainen. Äänekosken kaupunki lupaa Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeutuessaan toteuttaa mallin mukaista kehittämistyötä sen eri vaiheineen tunnustuksen saamisen jälkeenkin. Lapsiystävällinen kunta -mallin on tarkoitus muuttaa kaupungin päätöksenteon prioriteetteja ja kokonaisvaltaista ajattelutapaa palveluiden järjestämisestä, kehittämistyöstä, päätöksenteosta ja kunnan johtamisesta. Onko Äänekosken kaupunki valmis tähän kaupunkiorganisaation kaikilla tasoilla?

Lisäksi ennen päätöstä malliin hakeutumisesta on huolehdittava siitä, että Lapsiystävällinen kunta -prosessille taataan riittävät resurssit mm. työajallisesti.

Valmistelija

Perhekeskuskoordinaattori Elina Lämsä, puh. 0400 115 190

Esittelijä

Opetus ja kasvatusjohtaja Ville Härtsiä

Päätösehdotus

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy perhekeskuskoordinaattorin lausunnon myös kasvun ja oppimisen lautakunnan lausuntona valtuustoaloitteeseen.

Opetus- ja kasvatustoimikunnan kokouksessa tehty ehdotus

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

- 1) Hyväksyy perhekeskuskoordinaattorin lausunnon kasvun ja oppimisen lautakunnan lausuntona valtuustoaloitteeseen.
- 2) Toteaa, ettei Lapsiystävällinen kunta -statusta voida lähteä hakemaan nykyisillä kasvun ja oppimisen toimialan resursseilla.
- 3) Toteaa, että haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten tunnistamista ja heidän osallisuuttaan voidaan vahvistaa ilman Lapsi ystävällinen kunta -statuksen tavoittelua.
- 4) Esittää kaupunginhallitukselle, ettei Äänekosken kaupunki hae UNICEFIN Lapsi ystävällinen kunta -malliin vuoden 2021 haussa.

Päätös

Hyväksyttiin.
